GRADSKA BIBLIOTEKA
„JURAJ ŠIŽGORIĆ"
ŠIBENIK
NAUČNI ODSJEK

Narodna „ČUVAJMO JUGOSLAVIJU"

Tribuna

POŠTARINA PLAĆENA U GOTOVU. MALI OGLASNIK 20 RIJEČI DIN. 3,50
OGLASI PO SNIZ. TARIFI. — Pripočeno po retku D. 10

IZLAZI SVAKOG DRUGOG DANA U JUTRO OSIM NEDELJE
Uredništvo i uprava u Tiskari E. Vitaliani i Sin, Šibenik. Telefon br. 47
Redakcija za članke i vijesti zatvara se dan prije izlaska redovitog broja.
Čekovni račun Poštanske Štedionice Zagreb br. 38.114

POJEDINI BROJ STOJI DINARA 1.—
PRETPLATA MJESEČNO: 12 DINARA
INOSTRANSTVO D 20. - RUKOPISI SE NE VRAĆAJU

GODINA III | ŠIBENIK, 28 MARTA 1935 | BROJ 199

Izjava Sir John Simona

Berlin 27 marta. — Jutros je engleski ministar Sir John Simon dao novinarima izjavu: „Ja sam zadovoljan posjetom, ona je postigla ono što se od nje očekivalo. Treba samo imati u vidu što se očekivalo. Ako me pitate da li nosim sa sobom u džepu neki gotov plan, ja moram da vam odgovorim da ne nosim ništa, jer cilj ove konferencije nije bio donešenje gotovih zaključaka i to iz dva razloga: 1) jer je unapred bilo utvrđeno da moja posjeta nosi čisto informativni karakter i 2) što pitanja o kojima se diskutovalo ne tangiraju samo Njemačku i Englesku već i cijelu Evropu i prema tome nismo ni mogli da o tim pitanjima donosimo odluku. Četiri tačke londonskog komunikeja uzete su u pretres: sigurnost, oružanje, Liga Naroda i vazdušni pakt. U sve tačke unijeta je potpuna jasnoća i tačno obilježena razlika u stanovištima. Ja ću morati prije da referiram svojoj vladi, pa ćete vi sami morati da se potrudite da doznate nešto, jer od mene ne ćete ništa doznati. Ja vam nisam ništa rekao.

Bugarska će uvesti opću vojnu obavezu

Sofija 28 marta. — Iako je bugarski poslanik u Turskoj, prema vijestima nekih novina, izjavio da Bugarska ne kani iskoristiti situaciju stvorenu korakom Njemačke i uvesti opću vojnu dužnost, to ipak jučerašnji list „Mir" donosi opširan članak, koji među ostalim ističe opasnost u kojoj se nalaze pobijeđene države zbog neprekidnog i nerazmjernog naoružanja pobjedničkih zemalja. Dalje nastavlja list, da ako se Austrija, Mađarska i Bugarska ne pobrinu da povećaju svoje obranbene sile to im u doglednoj budućnosti prijeti opasnost da postane plijenom naoružanih država.

Austrija je zvanično obavjestila vlade zainteresovanih sila da će uvesti opću vojnu dužnost

Pariz 28 marta. — Pariško izdanje „New York Heralda" donosi izvještaj iz Ženeve u kome se tvrdi da je Austrija službeno obavijestila vlade zainteresovanih država da i ona želi da uvede opću vojnu obavezu.

Uvođenjem opće vojne obaveze austrijska bi vojska dostigla snagu od 100000 ljudi dok prema senžermenskom ugovoru ona može da drži svega 30 hiljada vojnika. Istina, prošle godine velike sile, koje imaju monopol nad malim državama, pristale su da se ovaj kontigent poveća još za 8.000 ljudi, da bi Austrija bila u stanju da obezbjedi unutrašnji mir.

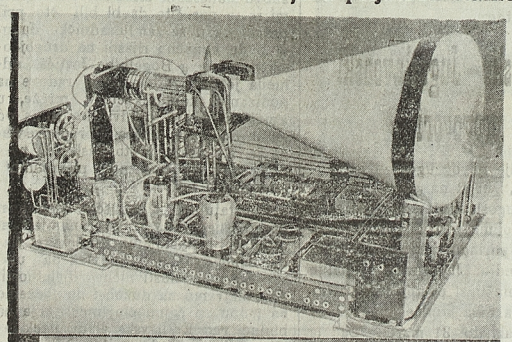
Potpuna saglasnost Male Antante i Balkanskog sporazuma

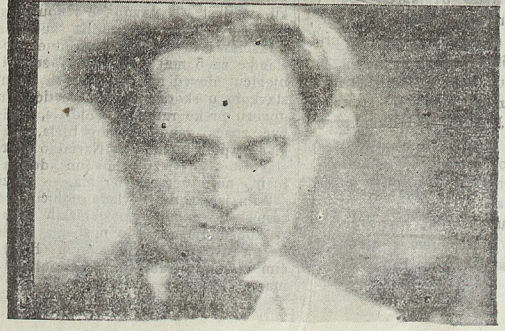
Beograd 28 marta — Nakon završenih konferisanja izmedju gg. Jevtića, Titulesca, Dr Purića i Martinca, g. Titulescu dao je novinarima slijedeću izjavu: „Uloga Male Antante i Balkanskog sporazuma suviše je važna kao što su veoma velike i njihove odgovornosti u organizovanju i održanju mira, a da se ja, kao pretsjednik ovih dviju organizacija ne obavještavam o važnim medjunarodnim događajima u toku i da sa apsolutnom iskrenošću ne ukažem na ono što nam naši interesi dopuštaju da usvojimo i na ono što nam oni zauvijek zabranjuju da trpimo. Još jedanput više poslije izmjene misli sa pretsjednikom vlade g. Jevtićem, ja sam konstatovao jedinstvo pogleda, koje je u današnjim prilikama više nego podrška: to je snaga".

Usljed velikih poplava rijeke Missisippi a. voda je kod Jackoanu došla do podnožja nebodera. Radi te katastrofe ostalo je oko 15.000 bez krova.

Praktična televizijska prijemna stanica

Njemačka je prva otvorila redovitu službu televizijske emisije. Berlinska radiostanica slavila je taj događaj sa primanjem na kome je govorio Hadamovski državni speaker.

Gornja slika prikazuje: Moderan aparat za primanje televizije.

Donja slika prikazuje: Kako se na prijemniku pokazuje slika.

Njemačka diktator mira

Washington 28 marta — William Borah, američki senator i član odbora za inostrane poslove senata Sjedinjenih Država dao je dopisniku „Associated Press" ovu izjavu: „Njemačko će oružanje prije doprinijeti umirenju Evrope, nego li nekom budućem ratu. Pošto i druge nacije nisu poštivale Versajski ugovor, to je sasvim prirodno da je i Njemačka zauzela takovo držanje. Korak Njemačke znači poboljšavanje evropskih prilika. Ratna opasnost bi nastupila jedino onda kad bi se pokušalo silom prisiliti Njemačku da se pokori poglavlju V spomenutog ugovora.

Raspoloženje francuske štampe

Pariz 28 marta — Pariški listovi pišu o držanju engleske štampe u vezi sa najnovijim medjunarodnim političkim događajima i daju nepovoljne komentare. Engleskoj se štampi u Parizu zamjera da zauzima suviše rezervirani stav posljednjih dana. Neki su uvaženi i vodeći engleski listovi predlagali da engleska vlada utiče na Francusku da svoju tužbu Društvu Naroda povuče i da se ovo prvo pretresa na sastanku u Stresi, pa da se tu odluči da li se ta tužba iznosi u opće pred Društvo Naroda.

Francuski politički krugovi zbog ovoga oštro napadaju englesku vladu i kažu da Engleska nema prava da se miješa u odluke francuske vlade, koje se odnose na njene korake kod Društva Naroda. Nezavisno od konferencije u Stresi, Francuska će tražiti da Društvo Naroda osudi Njemačku.

Mirovna poslanica Sv. Oca Pape

Urbs Vaticana 28 marta. — U ovdašnjim krugovima se tvrdi da će se Nj. Svetost prigodom sastanka tajnog konzistorija 1 aprila o. g. osvrnuti i na međunarodni položaj i da će pri tome apelirati na narode da rade na učvršćenju međusobnog povjerenja i svjetskog mira. Osim toga se govori da će Sveti Otac na Uskrs uputiti čitavom čovječanstvu naročitu encikliku, koja će se baviti pitanjem svjetskog mira.

Za opće izmirenje

Pariz 28 marta. — Agencija Havas javlja da je jedna ličnost, koja je bila vrlo bliska britanskim ministrima dok su bili u Berlinu, izjavila da su berlinski razgovori imali za predmet problem sigurnosti na bazi općeg izmirenja u Evropi i da britansko-njemački pregovori pretstavljaju krajni primjer uvidavnosti i dobre volje Velike Britanije i Njemačke.

Rad na zbliženju Jugoslovena i Bugara

Sofija 28 marta. — Bugarska štampa donosi opširne izvještaje iz Beograda o boravku bugarskih književnika u Beogradu i o prikazivanju drame g. Kostova. Listovi podvlače da se zahvaljujući inicijativi jugoslovensko-bugarske Lige otpočelo ozbiljno dâ radi po smišljenom planu na što tješnjoj saradnji između Jugoslovena i Bugara, kao i na njihovom što boljem međusobnom upoznavanju.

Listovi naročito podvlače srdačan doček bugarskih književnika u Beogradu te govor ministra prosvjete g. Ćirića za vrijeme banketa.

G. Nikola Titulescu u audijenciji kod Nj. V. Kraljice i kod Nj. Vis. Princa Pavla

Beograd 28 marta. — Za vrijeme svog boravka u Beogradu g. Titulescu je bio primljen u audijenciju kod Nj. V. Kraljice — Majke a zatim kod Nj. Vis. Princa Regenta Pavla, kod kojega je, uz g. Jevtića, bio i na ručku.

Kako se vrši repatrijacija sovjetskih namještenika na istočno kineskoj željeznici.

Savjet narodnih komesara je naimenovao specijalnu Vladinu komisiju za pripremu i izvršenje repatrijacije mnogobrojnih sovjetskih namještenika i radnika istočne kineske željeznice, koji se poslje prodaje i predaje te željeznice Mandžuriji vraćaju u Sovjetski Savez.

Pasoški vizumi će se namještenicima istočne kineske željeznice izdavati ubrzano i besplatno. Novo obrazovana Vladina komisija je već zamolila Centralni izvršni komitet, da se uprosti i ubrza postupak s davanjem državnog podanstva Sovjeta onim namještenicima i radnicima istočne kineske željeznice, koji još nisu podanici Sovjetskog Saveza i koji žele da poslje odlaska iz službe željeznice dobiju sovjetsko podanstvo i da se vrate u SSSR.

Radi prevoza bivših namještenika prodane željeznice ekspedirati će se specijalni vozovi, snabdeveni hranom. Imovina doseljenika će se na granici propustiti bez carine i bez ograničenja normi.

U cilju razmještaja bivših namještenika istočne kineske željeznice po sovjetskim željeznicama je u komesarijatu saobraćaja obrazovana specijalna komisija, koja će raditi u Irkutsku. Većina namještenika će biti dodjeljena prugama u evropskoj Rusiji. Načelnici željeznica moraju poslati u Irkutsk svoje predstavnike, da tamo prime saradnike, koje im komisija dodjeli i da spreme za njih stanove. Djeca iz Mandžurije evakuisanih željezničara će se bez smetnji primiti u sve sovjetske škole.

U cilju pružanja jednokratne pomoći za put sovjetska vlada je asignirala 4,5 miliona rubalja.

Italija je dobila potpuno slobodne ruke od Francuske i Engleske za svoju akciju u Abesiniji.

Ugledni engleski list „Times“ do sada nije htio imati nikakove veze sa Rusijom odsada šalje u Moskvu svog posebnog dopisnika pa se smatra da je „Times“ na svoj način time priznao Sovjetsku Rusiju.

Titulescu će zastupati Malu Ant na izv. zasjedanju vijeća Društva naroda početkom aprila.

Pošumljivanje goleti i sađenje aleja

Za podizanje šuma Ministarstvo šuma i rudnika preduzelo je potrebne korake a naročito za pošumljivanje goleti. Isto tako podizanju dudinjaka i bagremove šume poklonit će se velika pažnja. Ove će se godine zasaditi velike aleje šuma duž državnih puteva, najvećim dijelom orahova drveta. Starješinama sreskih rasadnika stavljeno je u zadatak, da pošumljivanju goleti i sađenju pitomih drva poklone najveću pažnju i o izvođenju ovih radova hitno obavijeste Ministarstvo šuma. Za izvođenje ovih radova nabavljeno je nekoliko milijuna sadnica svih vrsta koje će se dijeliti školama i privatnicima radi sađenja.

Lutrija u korist podizanja doma na Jadranu

Pod najvišom zaštitom Njegovog Veličanstva Kralja Petra II., Jadranska Straža, Oblasni odbor — Beograd u nizu svojih patriotskih pothvata preduzela je akciju oko podizanja Doma na Jadranu za svoje članstvo i školski podmladak iz cijele zemlje.

Ova akcija Jadranske straže od velikog je nacionalnog značaja, jer će u tom Domu naša omladina jačati svoje zdravlje i snagu, a isto tako upoznaće se sa ljepotama našeg mora i njegovom neocjenjivom koriśću za ekonomsko i kulturno razviće naše Države.

Izgradnja ovog Doma zahtjeva velike materijalne izdatke, te Jadranska straža u tom cilju priređuje Lutriju pod nazivom: „Lutrija u korist podizanja Doma na Jadranu“.

Kako će Jadranska straža izgradnjom ovog Doma neposredno poslužiti interesima Otadžbine i Naroda ona s pravom očekuje svesrdnu pomoć svih svojih članova, prijatelja i svih rodoljuba iz cijele zemlje da kupovinom srećaka ove patriotske Lutrije uzmu i sa svoje strane učešća u podizanju tog Doma i time pruže Jadranskoj straži mogućnost, da ostvari postavljeni zadatak.

U ovoj Lutriji predvidjeno je 1254 skupocjenih i interesantnih zgoditaka u raznim predmetima, a takodje i boravak na našem Jadranu i u našim ljekovitim banjama.

Njegovo Veličanstvo Kralj Petar II. blagoizvolio je za ovu Lutriju poklo niti svoj dar — zlatan sat sa monogramom.

Srećke po cjeni Din. 10 po komadu nabavljaju se kod Jadranske straže, Oblasni Odbor — Beograd, Terazije 5-II Palata izvozne banke.

Plan zgoditaka razašilje se na zahtjev besplatno.

Talijansko-Jugoslavenski pregovori

za zaključenje novog ugovora ne mogu, tvrdi se, naići na veće teškoće. Pošto je Jugoslavija jedna od onih država sa kojima je Italija zaključila ugovore o kliringu, trgovinska razmjena između Jugoslavije i Italije vršit će se na bazi postojećeg privremenog sporazuma koji je imao da ostane na snazi do 31 marta. Sad je ovaj sporazum produžen do 30 juna, da se tako dobije vremena za pregovore koji imaju da dovedu do zaključka novog trgovinskog ugovora. Prema ovom privremenom sporazumu uvoz iz Jugoslavije u Italiju predviđen je do kraja juna u 100 posto vrijednosti robe, koju je u istom vremenskom periodu Jugoslavija prošle godine uvezla u Italiju.

U toku su takodjer pregovori sa Njemačkom i Belgijom a uskoro će započeti i sa Rusijom, Rumunijom i Mađarskom.

Kr. vlada pred krupnim zadacima

— Značaj novih izbora —

Privržena amanetu Blaženopočivšeg Kralja Aleksandra I. Ujedinitelja, energična, smišljena i dosljedna u sprovođenju zdrave jugoslovenske politike na osnovu Ustava od 3 septembra, vlada g. Bogoljuba Jevtića, izasnovana na širokoj koncetraciji narodnih snaga, za ovo kratko vrijeme od svoga dolaska na upravu zemlje razvila je živu sistematsku djelatnost da putem shodnih političkih, ekonomsko-finansijskih i socijalnih mjera unaprijedi narod i državu. U svome dosadašnjem radu, u koji je unošena sva požrtvovnost i dobra volja, ona je postigla lijepih rezultata, zbog čega je stekla omiljenost i priznanje u svima narodnim krugovima i naišla na nepodjeljene simpatije kod naših prijatelja na strani.

S obzirom na dosadanji rad i buduće smjernice aktivnosti Kraljevske vlade, karakteristična je izjava g. Jevtića, predsjednika Ministarskog savjeta, koju je ovih dana dao najširoj javnosti preko Beogradskog radia. Prema ovoj izjavi, vlada g. Jevtića nalazi se pred važnim odlukama, koje će duboko zasjeći u naš privredno društveni problem. Pitanje zemljoradničkih dugova ostavljeno je da se konačno riješi na jesen, a dotad pružene su zadružnim seljacima velike olakšice i zaštitne mjere za njihovu imovinu. Kraljevska vlada je sasvim ispravno stala na gledište da seljake treba privredno osloboditi da mogu otplaćivati svoje dugove. Ona ih je upozorila da se ne dadu zavarati glasinama zlonamjernih ljudi da će država brisati dugove; brisanje dugova nemoguće je, ne samo zato što bi ono izazvalo težak i sudbonosan potres cjelokupne narodne privrede, nego i zato što bi one ubilo kredit našem seljaštvu i srozalo njegov moralni položaj. Zemljoradnički dugovi će se uzeti u ozbiljno i iscrpno proučavanje i tražiće se zgodni način i putevi da se ono povoljno riješi na korist cjelokupnog naroda i njegove privrede. Da bi se seljaci osposobili za regulisanje svojih obaveza na osnovu donesenih olakšica i zaštitnih mjera, a naročito da bi bili što pripravniji kad se zemljoradnički dugovi budu konačno riješili na drugoj osnovi, vlada g Bogoljuba Jevtića odlučila je da pokrene javne radove na podizanju komunikacione mreže, u kojoj svrsi je predviđena suma od jedne milijarde dinara. Pored ove vlada je, što uvela, a što misli da uvede, čitav niz opsežnih privrednih i finansijskih mjera.

Konstatujući s radošću uspješnost dosadašnjeg rada i dobronamjernost otsadašnjih nastojanja Kraljevske vlade, nama ovdje nije zadatak da ulazimo u pojedinosti njene djelatnosti. Ali smatramo za dužnost da ukažemo na jednu značajnu činjenicu, koja na budući rad Kraljevske vlade baca jaku svjetlost. Nedavno je raspuštena, na osnovu Ustava, Narodna skupština i raspisani su izbori za narodne poslanike za 5 maj. Ako ovu važnu činjenicu dovedemo u vezu sa onom stavkom u skorašnjem g. Jevtićevom govoru preko radia, u kojoj je, ističući značaj zakonodavnog tijela, naglasio potrebu da se Narodno predstavništvo osvježi ponovnim dobijanjem narodnog povjerenja, — izlazi sasvim jasno, da je vlada odlučila da respisivanjem novih poslaničkih izbora konsultuje narodno mišljenje i stekne njegovu podršku u svojim budućim važnim i radikalnim poduhvatima.

Z. G.

Književne vijesti

Društvo mladih književnika u Zagrebu

Nekidan smo pisali o književnom pokretu u Zagrebu pred sto godina a danas ćemo ukratko da objavimo zâravu, plemenitu i odlučnu riječ naših mladih književnika iz jednoga od kulturnih jugoslovenskih središta. Ljubljana, Beograd i Zagreb tri su naša književna žarišta, ali — reći ćemo otvoreno — nijesu u njima utješljive mnoge literarne pojave, jer dosta kulturnih i čisto književnih, i starijih i novijih institucija ne odgovaraju dolično današnjim prosvjetnim zahtjevima i potrebama, a što je još žalosnije, postadoše podvornice nekolicine, koji poistovjetiše sebe s Tim institucijama! Dakle: literalne klike i dinastije, koje rade za se i svoje kmetove, pa određuju pravce, svojim prikazima i toboţnjim kritikama — u stvari vašarskim reklamama — našoj naučnoj i lijepoj književnosti. Na sreću po našu knjigu dižu se mladi nezadovoljnici, spremni talentom i obrazovanošću, oboružani poštenjem i karakterom, izraziti i jasni u onome što hoće i što će da provedu za ozdravljenje i preporod naše knjige. Takovi — pošteni i zadojeni idealima vrednota književnog stvaranja i razborite umjetničke slobode i neovisnosti — književnici se udružiše u Zagrebu, osnovaše svoje Književ. društvo pod naslovom „Društvo mladih književnika“ i pođoše muški u junačku borbu protiv senilosti i sezilnosti zagrebačkih književnih tvrtki i kovačnica. Mlade čeka, nema sumnje, preteško iskušenje! Neka se samo ne prepadnu, ali je opet najglavnije, da čuvaju svoje redove od nepoželjenih pripuza, netalentovanih beskičmenjaka! Neka ih je, spočetka, i malen broj, osvojiće poštenu i obrazovanu našu javnost svojim poštenjem, talentom i prijegornim radom za preporod i procvat naučne i lijepe knjige. Sjetite se, mladi i pošteni književnici, pokretača i heroja iz Ilirskog pokreta u Zagrebu! Imate uzora! Slijedite ih! Ne posumnjajte nikad u svoje ideale!

Dr. M. P.

Poljska kritikuje francusku tužbu

Waršava 28 marta. — „Poljska Zbrona“, list poljskih vojnih krugova žestoko osuđuje držanje Francuske i veli da su dosadašnja iskustva najbolje pokazala da Društvo Naroda nije u stanju da tako krupno pitanje povoljno riješi, jer to nadilazi moć ženevske ustanove. To i je glavni razlog zašto se britanska vlada energično opire sazivanju Društva Naroda u takove svrhe.

Japanski generali putuju u Mandžu-Go

Kako moskovska „Pravda“ saznaje iz Šanghaja, Japan će ovog proljeća poslati u Mandžuriju grupu japanskih oficira vojske i mornarice, da se upoznaju sa situacijom u Mandžu Go. U grupi će biti nekoliko generala, među njima i član najvišeg vojnog savjeta general Abe. U Mandžuriju dalje putuju bivši ministar vojske Araki i član najvišeg vojnog savjeta general Vatanabe. Sadašnji ministar vojske Hajasi je izjavio, da će i sam na proljeće otputovati u Mandžuriju, gdje će izvršiti reviju trupa. Japansko ministarstvo mornarice će poslati u Mandžuriju admirala Simada i veći broj viših pomorskih oficira.

GRADSKE VIJESTI

Akademsko veče

Večeras održava Jugoslovenski akademski klub svoju polukorizmenu zabavu „Akademsko veče“ u prostorijama hotela Krke. Početak je u 21 s. Ulaznica dobrovoljni doprinos.

U ULICI ŠIME MATAVULJA i episkopa Milaša u kanalima sa strane ulica neprestano se zadržava smeće, tako da se odatle širi nesnosan smrad. Pored toga ova prljavština može lako postati rasadnik bolesti, jer se gomila male djece uvijek igra tu. Nadležni bi trebali o ovome povesti računa. Jedan čistač u pola sata mogao bi da otkloni ovu nečistoću i rugobu. A kada se i očisti prljavština stoji nagomilana pokraj ceste.

Gradjanin.

NA ŽELJEZNIČKOJ STANICI kod nas voz koji dolazi rijetko kada stane pred samu stanišnu zgradu već uvijek tamo dalje, tako da putnici moraju ići preko šina dok dospiju do izlaska. Osobito je nezgodno za poštu, jer se njeno otpremanje ovim dosta usporava, pa razumije se da onda cijeli grad trpi od toga. Ovo se sve može izbjeći ako bi se voz zaustavljao pred stanicom na II ili najviše na III kolosjeku, kao što ustalom i treba da bude, i kao što se svuda radi. O ovome bi trebalo naročito sada pred sezonu voditi računa.

K.

Ljubljanski velesajam

Povlastica od 50 posto normalne vozne cijene odobrilo je ministarstvo saobraćaja svima posjetiocima proletnjeg velesajma u Ljubljani, što će biti od 1. do 11. juna.

Povlastica važi za odlazak od 27 maja do 11. juna zaključno, a za povratak od 1. do 16 juna eve godine zaključno.

Izložbeni predmeti prevoziće se u pola cijene u smislu odredaba tarife za prevoz robe, sveska 1 A IX.

— —

»*Aeroput*“, društvo za vazdušni saobraćaj u Beogradu, odobrilo je posjetiocima ovogodišnjih ljubljanskih velesajmova od 1. do 11. juna te od 5. do 16. septembra popust od 50 posto od cijene pune tarife na svojim avijonima.

Ispravak

U izvještaju sa nedjeljne utakmice Osvit—Došk pogrešno je stavljeno da je najsuroviji igrač Došk bio Lapena. Taj igrač se zove Giovänni Bäričević (poreklom Talijan), dok je Lapena bio medju najmirnijim igračima. Molimo da se ovo uvaži.

— — —

U nedjelju se održao trening J.R.S.K. „Šibenik-a“ i kopnene vojske, a ne utakmica. Molimo da se ispravi.

Javna zahvala

Prigodom smrti mog pokojnog supruga

Perlić Šime

zahvaljujem svima pokojnikovim prijateljima kojimi pritekoše u pomoć, a osobito gosp. Vasu Čoku.

Napose i osobita zahvalnost iđe svešteniku gosp. Krstancviću, koji se postarao kako za pokop, tako i za pokojnikovu obitelj.

Bog platio svima!

PERLIĆ ud. LJUBICA.

Šibenik 26.III 1935.

Za spomenik blg. Kralja u Šibeniku

Ovih su se dana aktivno sakupljali prilozi za podizanje dostojnog spomenika blg. Viteškom Kralju u Splitu. Kako se moglo čitati i sami su se šibenčani odazvali, te su dosta njih prilično velike svote darovali za taj spomenik. Medjutim u koliko se sjećamo svoje vremeno je bio obrazovan odbor za podizanje spomenika u samom Šibeniku. Od osnivanja toga odbora prošlo je već par mjeseci, a još uvijek se ne vidi niti čuje da on nešto na ovome radi. Drugi gradovi vode žive akcije u prikupljanju doprinosa za podizanje spomenika, te će se u mnogima već i otpočeti sa gradnjom (a u nekima je već i gotov). Zato bi na svaki način bilo interesantno saznati, zašto ovaj odbor ne preduzima nikakvu akciju kada se zna da bi mu sami gradjani Sibenika rado dolazili u susret obilatim doprinosima o čemu najbolje svjedoči davanje doprinosa za spomenik u Splitu!

Izgradnja puteva u okviru javnih radova

Kao što je poznato Ministarski savjet usvojio je odluku g. Ministra gradjevina o pristupanju izgradnji puteva po cijeloj zemlji u okviru velikih javnih radova, a u svrhu oživljavanja narodne privrede i suzbijanja nezaposlenosti, kao i unapredjenje turizma.

Prema toj odluci izmedju ostalih projektovanih puteva, imalo bi se pristupiti izradi neizgradjenih djelova primorsko-turističkog puta Sukošan—Biograd n.m — Pakoštane — Vodice — Šibenik — Primošten Rogoznica — Trogir. Dovršenjem ovoga puta pored poboljšanja turističkog saobraćaja, Šibenik bi dobio najkraće i odlične veze sa svojom bližom i daljom okolicom, što do sada nije bio slučaj.

Osim ovoga projektovan je i jedan čisto turistički put koji bi išao duž cijele naše obale od Sušaka obalom do Obrovca zatim preko Biograda na Šibenik—Split a odatle preko Dubrovnika na Crnu Goru. Ovaj put bio bi od velikog značaja za unapredjenje turizma, jer bi se njime od Ljubljane išlo na Sušak, a odatle neprestano uz morsku obalu do Crne Gore, te bi se na taj način stvorio jedan put mnogo živopisniji i daleko interesantniji od dosadašnjeg, koji je išao od Zagreba na Knin i Split. Osim ove njegove čisto turističke važnosti, od čega bi Šibenik imao nesumnjive koristi, vezala bi se okolna mjesta kratkim i odličnim putevima sa Šibenikom, od čega bi cijela sjeverna Dalmacija, a napose Šibenik, mnogo dobila, imajući u vidu dosadašnje zaobilazne puteve koji će se skratiti za polovinu svoje dosadašnje dužine. Kao što je poznato sva mjesta izmedju Šibenika i Zadra ranije su gravitirala na Zadar za kojim su bila vezana dobrim i kratkim putevima. Medjutim sada kada to ne mogu, prirodno je da se upućuju na Šibenik do kojega su teško dolazila zbog pomanjkanja kratkih i direktnih puteva, već su morali zaobilaziti preko Benkovca, što se naravno nije isplaćivalo. Ako bi se medjutim napravio samo most preko Krke kod Zatona ova bi mjesta imala kratku vezu sa Šibenikom jer putevi do Zatona već postoje. — Imajući u vidu važnost ove veze, moglo bi se sada riješiti ovo pitanje jednim provizornim pontonskim mostom ili skelom, kao što je bila prije nekoliko godina u Skradinu, jer bi se na taj način učinila velika i neprocjenjiva usluga Stankovcima i djelu dalmatinske Bukovice.

KINO „BALKAN“ prikazuje samo u četvrtak: kulturni eskimski tonfilm na našem jeziku: „I G L U“ (Vječna šutnja)

U petak i subotu: kriminalna opereta: „Ukrali su čovjeka“ Lili Damita Henri Garat.

TESLA Tonkino prikazuje u nedjelju prikazuje velefilm „Trafika“ sa Käthe von Nagy i Willy Fritsch.

Najvažnije inostr. radio emisije

Četvrtak:

18.00 *Varšava* Citra solo. — 19.15 *Lugano* Prelietne pjesme — 20.20 *Praha* „Kristof Columbo“ radi drama od Hlberta — 21.20 *Genova* „Dobra večer susjede“ opereta od Poisea. — 22.50 *Wien* „Talisman“ komedija s muzikom.

Petak:

19.25 *Wien* „Otmica iz Seraja“ opera od Mozarta — 19.30 *Praha* „Priča o Honzi“ balet od Nedbala — 20.15 *Stutlgart* „Brod u opasnost“ radio komae — 22.20 *Riga* Operetna glazba.

„ILS“ INDUSTRIJA LIJESA TVORNICA SANDUKA - ŠIBENIK
Skladište svakosvrsnog materijala. Prodaja na veliko i malo uz najpovoljnije dnevne cijene i uvjete. Telef. br. 30

Obveznice 6% dalmatinskih agrara kao i uložnice sviju velebanaka kupujemo po najboljem dnevnom tečaju **Mutual banka i mjenjačnica**, Zagreb, Jelačićev trg 15.

Prodava se: nekoliko rabljenih pisaćih stolova, ormar za tiskanice, vrtlenje blagajna mala i velika.

IZ REDAKCIJE. Pozivaju se i umoljavaju sva šibenska kulturna, humana i staleška društva, ustanove i udruženja — da svoje vijesti, od interesa za javnost i članove, dostavljaju redakciji „Narodne Tribune“ pismeno i telefonski.

P. n.

Uredništvu N. „Tribune“ ŠIBENIK

Molim izvolite objaviti, po zakonu o štampi na odgovarajućem mjestu, ovu ispravku i odgovor „Jugoslovenskom učiteljskom udruženju sreskom društvu sreza Šibeničkog u Šibeniku“, na njihov dopis u „Tribuni“ od 2. ov. god.

Da se moje reči ne bi i ovom prilikom pogrešno tumačile, naglašavam da je ovaj odgovor upućen onoj gospodi koja je ma na koji način sudelovala u pisanju odnosnog članka i tobož osetila uvredjenom mojom ranijom ispravkom.

Pre svega, pomenuti članak ne zaslužuje ozbiljan odgovor, kako po svojoj pismenosti tako ni po sádržini kao ni po razumevanju i tumačenju mojih reči, ali odgovaram da se ne misli kako sam uvredio učitelje, i ako su moje reči bile jasne i za decu osnovne škole, a kamoli za njihove nastavnike.

Daleko sam bio od svake pomisli da ma ko može uzimati moje reči kao uvredu, a još manje da se odnose na učitelje u opšte, jer sam jasno istakao, pa i naglasio, na koga se one odnose, a što vi niste mogli, ili niste hteli razumeti, očevidno jasne reči, to me se ni malo ne tiče, niti se za to osećam krivim, već ste vi sami krivi ili možda oni koji su vas takve kroz školu proveli.

Kao čovek direktno iz naroda, ne samo da ne potcenjujem učitelje, već naprotiv vrlo dobro poznajem i cenim njihove zasluge uopšte. Ja sam i danas pod jakim uticajem onih snažnih generacija učitelja, koje su u susedstvu moga zavičaja (Staroj Srbiji) odigrali sjajnu ulogu spremanja „raje“ za veliko kulturno i političko delo oslobodjenja i ujedinjenja. Naglašavam, da, kao vaspitanik jedne od tih idealnih generacija, idem i sada njihovim utrvenim putevima, ni malo se ne obazirući na današnje sitne „lovdžije“ i „šićardžije“, pa makar ih bilo i iz redova učiteljskog staleža. Dali su bili takvi učitelji u svim krajevima današnje naše domovine, nije mi poznato, a dali ste svi vi danas takvi to mi je delimično poznato. U ostalom ako i ima negativnoga težimo se onom narodnom: „Kud je voda tekla i opet će teći“.

Priznajete da se ne nalazite ni malo „ponižen“ i „uvredjeni“ mojim mišljenjem o vama što je sasvim razumljivo, posto ja nisam ni davao nikakvo mišljenje o vama, ali je čudno radi čega ste se trudili da konfabulišete i pišete ovakav članak koji nema nikakve veze sa mojim mišljenjem o vama niti sa onom ispravkom! Bojim se da vam ovu bezmislicu nisu sugerisali oni „nikogovići“, koji su ranije imali kakvu čegrst sa mnom, pa su možda želeli da me makar i na ovaj način malo „ogrebu“, nemajući čojstva i junaštva da to učine sami, jer znaju da me brani ispravan i nesebičan rad od svih zakulisnih „podvaladžija“ i njihovih „šićardžijskih čakula“.

Vi izvrćete moje reči („taština sitnog učitelja“) dabi vam izgledale što više uvredljive, te da bi javnosti dokazali kolika je moja drskost da tako strašno ponizim jedan poštovani stalež, o „kome su davno već izrekli svoj sud mnogi velikani“. Nezahvalno

e kititi se tudjim perjem i identifikovati prošlost i sadašnjost t. j. hvalisati se sa najlepšim iz prošlosti svoga staleža, jer je potrebno da svaka generacija, pa i svaki pojedinac zasluži tu pohvalu i da mu je izreku drugi, a ne on sam sebi, pa sam uveren da mnogi od vas ne mogu sebe uporediti sa pomenutim generacijama, a kamoli tek oni koji dobro poznaju i vas i njih.

Ne bi bilo prvi put u istoriji toga (i drugih staleža) da smerno prigne glavu i prikloni koleno pred titulom kakvog vlastelina, ali me jako čudi da kao učitelji nemate jasne pojmove o vlastelinstvu, koljenovićima i nikogovićima mog kraja, koga ste se nedelikatno dotakli. Ko ima ma kakvog pojma o Crnoj Gori, zna da u njoj nikad nije bilo feudalne vlastele, ali je bilo, i sad ima, koljenovića i (mali broj) nikogovića. Koljenovići su bili: Novak Jovović i svi časni i hrabri Crnogorci čije se poreklo zna po nekoliko stotina godina u natrag, nikogovići: kukavice, lažovi hvalisavci, koji su uzaludno pokušavali da steku ime čoveka, ne putem čojstva u junaštvà, već obratno i na tudj račun. Možda je neiskrenc, ali radi vaše zablude moram vam naglasiti, da ja direktno proističem baš iz staleža Novaka Jovovića, čime se doista ponosim, ali nikada to ne ističem niti radi toga potcenjujem pošten i koristan rad ljudi, makar da im je poreklo i od nikogovića, koji danas imaju često mnogo bolje društvene položaje od najboljih koljenovića. Nije mi poznato da ste svi iz Novakova staleža, a tačno znam, da on nije bio učitelj, i kad bi Novak znao sa kim ga potomstvo uporedjuje (ubrajajući ga u nikogoviće), prevrno bi se u grobu i preporučio vam da u sličnim slučajevima uzmete nekog „Novaka" iz svoga kraja, čije poreklo i vrednost bolje poznajete, kako bi vam dotični navod izgledao bar umestan, pošto je ovako i neumestan i netačan.

Naposletku, iznenadjuje me radi čega me prebacujete na sasvim drugo polje borbe i delatnosti, gde nema ni mesta niti potrebe, u mesto da se zajednički borimo za ideale koljenovića (koji su direktno stvorili ovu državu) proti mnogobrojnih današnjih nikogovića gde imamo mesta za borbu da nas je i mnogo više.

Ne samo vas, nego ni one na ko-

SOKOLSTVO

U fond Sokolskog društva doprinesoše: Delfin Josip Din 30., Hećić Ivan Din. 20., Dellagiovani Justo Din. 20, Montana Ljubomir Din. 20.

U fond Sokolskog društva za uspomenu blg. A. Magazina doprinesoše: Fontana Ivanka i Kovačev Pavao po Din. 20., Obitelj Miličić i Ratković Ružica po Din 10.

U fond Sokolskog društva darovali mjesto plesa: Knez F. Bareli i Antić Šime po Din. 100. Grubišić Kreše, Grubišić Tona, Drutter Salamon, Dr. H. Maizner, Lušić Marij po Din. 50. Prgin Mate Din. 20., Braća Laurić, Tikulin Šime, Baranović Milan, Čikato Nikola, Volf Mate, Gilardi Vitomir po Din. 10.

KROJAČKI SALON
B. Porobić

Stavljam do znanja cijenjenom građanstvu da su mi prispjeli najnoviji žurnali za dame i gospodu.

Preporučam moj solidan rad i najumjerenije cijene.

Budite pretplatnici „Nar. Tribune"

je su se odnosile moje reči, ja niti sam imao nameru da vredjam, niti sam potcenjivao njihov rad, a što sam na dostojanstven način po nekome štogod primetio ili ga možda malko „uštinuo", to nije nikako rdjava namera, već, *po mom dubokom uverenju, najbolji put da sami sebe ispravljujemo i dopunjujemo u javnom radu, te da što više koristimo društvu i Domovini, što je naša dužnost, a moj jedini cilj i želja.*

Nadam se da ćete sa ovim objašnjenjem biti zadovoljni i uveriti se da ne veoma cenim zasluge mnogih učitelja, naročito iz bliske prošlosti, a „pokoljenja djela sude, što je čije daju svjema", pa će i o svima nama dati svoj sud.

Uredništvu zahvalan na usluzi

Bogić P. Milošević, s. r.

Zlarin

U nedjelju 24 o. mj. održala je mjesna Sokolska četa prvu kino-prestavu sa vrlo obilnim i ukusno birani program. Mnogobrojna publika oduševljena je ovom prvom kino prestavom te najtoplije zahvaljuje četnoj Upravi na pruženom joj užitku. Publiku je osobito iznenadila moderna aparatura te je izrazila želju da Četna Uprava produži u najširim razmjerima na ovom kulturnom i nacionalnom radu kako bi im se u buduće pružila ovako ugodna i korisna razonoda.

Zlarinjani.

O IMENU

Prvić-Šepurine

Na otoku Prvić dva su oveća sela: Luka i Šepurine. Zašto je Luka prozvana Lukom sasma je razumljivo, ta u luci je, ali Šepurine neki krste u singularu, neki u pluralu. Tako sam danas čitao u Nar. Tribuni jedan dopis iz Šepurine ili iz Šepurina. Tako ne smije biti. Što znači šepurina? Ozobali grozd, pa zar da se tako nazivlje mjesto, kojè je toliko vinorodno? Najprirodnije je ono što je prirodno, à priroda je otok Prvić obdarila tolikim vrutcima vode i to najobilnijie i najvidnije pod samim mjestom. Od davnine su u mjestu dva bunara žive vode, a nedavno je, nakon sretnog sna, našao na živu vodu, u svome vrtu Ive Mišurac, a jamačno bi tako i mnogi drugi mogao biti sretan, jer se vrutci vode uz šepurinsku obalu na mnogim mjestima razgovaraju s morem. Uvjeren sam da kao što Vodice nosi ime od vodica što pod njima zasladjuju more, da je tako i Šepurinema ime višebroju od vrutaka vode a ne od ozobljenog grozda: šepurina. Ne znam što bi kazao filolog, a neću ni da rečem da se vrutci na uvoru šepure. To ne bi bilo pjesnički, niti za doba kada se prvi ribar u Šepurinama nastanio.

Dr. Josip Mijat.

Krznar i kemičar

prima strojenje svake vrste, bojadiše i popravlja kožuate kapute, uz umjerene cijene. — Obratiti se Vrančićeva ulica 98 II kat lijevo ili Šime Kuvač trg. cipela.

Novinski papir za umotavanje prodaje se u tiskari E. Vitaliani.

Službeni Glasnik
UDRUZENJA TRGOVACA
za srezove Šibenik i Biograd n/m

Br. 336

P O Z I V

U smislu st. 5 § a 371 i st. 1 i 2 §-a 372 Zakona o radnjama, te st. 2 čl. 12 i st. 1 i 2 čl. 13 društvenik pravila, čast mi je pozvati

III. REDOVITU

GLAVNU GODIŠNJU SKUPŠTINU

Udruženja trgovaca za srezove Šibenik i Biograd n m za nedjelju dneva 31 marta 1935 u 9·30 sati prije podne u dvorani Jugoslavenske zemljoradničke čitaonice u općinskoj zgradi na poljani Kralja Petra u Šibeniku sa slijedećim dnevnim redom:

1) Otvaranje skupštine po predsjedniku Udruženja,
2) Izbor dvaju ovjerovitelja skupštinskog zapisnika,
3) Tajnički i blagajnički izvještaj, te odobrenje završnog rač. 1934 g.
4) Izvještaj nadzornog odbora,
5) Odobrenje proračuna za 1935 g.
6) Eventualije.

Ako u odredjeno vrijeme skupštini ne pristupi dovoljan broj članova, tad će se skupština na osnovu člana 16 društvenih pravila održat. jedan sat kasnije na istom mjestu i sa istim dnevnim redom bez obzira na broj prisutnih članova.

Eventualci predlozi imadu se podnijeti upravi udruženja pismeno najkasnije 3 dana prije održanja skupštine po čl. 17 društvenih pravila.

Pravo pristupa na skupštiau imadu samo članovi Udruženja, koji se iskažu pismenim pozivom na skupštinu, a te pozive dobiti će svi članovi u obliku tiskane iskaznice i mogu se i reklamirati u uredu Udruženja — Gradska vrata — u Šibeniku najkasnije do 29 marta 1935.

Pretsjednik:
Žaja Ivan, v. r.

MUKA G. N. Isukrstai Plač Matere Njegove

složeni

po O. F. Petru Kneževiću iz Knina

komad. D 3.— komada 50 D. 100

Nabavlja se u:
Tiskari E. Vitaliani i Sin, Šibenik.

Marksova ideja kao zastarjela ideja

Položaj marksizma na terenu veoma je rjetko bio posmatran empiriiski. Međutim, o njemu se može govoriti i tim metodom, jednom čisto berzanskom, spekulacijom, uvjek od njega pristojno udaljen, po prilici iz onoga položaja iz kojega svjet posmatraju Anatole France-ovi bibliofili. Uvjek daleko od njega, gledati ga pod jednim ili drugim prilikama, eksperimentirati s njime kao s raznobojnim tečnostima u hemijskom laboratoriju, znači upoznati njegovu senilnu nemoć da se odupre konkretnome, u dvije, tri poslijeratne decenije.

Tako, veoma je interesantno da je marksizam zavladao u Rusiji, a u Evropi, gdje je nikao i bio diskutovan mnogo više, nije našao blažu, povoljnu klimu. I dok ruski komunizam živi svojim posebnim životom, ograđen od svjeta četiri metra visokim pregradom od bodljikave žice, evropski komunisti ne mogu se upoznati s konkretizovanjem Marksovih privlačivih teza na terenu, pa oni, evropski komunisti, ne žive toliko zbog povjerenja koje imaju u marksizam, koliko zbog fakta da je taj mašinski sistem ostvaren jednom revolucijom. To je za evropski, a i za ruski komunizam bolno, pretučeno mjesto, jer revolucija kojoj je bilo potrebno deset miljona strijeljanih ne može uspjeti. A opet to, što se komunizam u Evropi drži više zbog fakta što je taj sistem ostvaren u Rusiji, nego zbog povjerenja njegovih pristalica u marksističku teorjju, znači da on živi, najviše od zanešenjaštva. I evropski komunizam, sa svim tim što se održava zanešenjaštvom, zbog toga što je jedna zemlja uređena, ili bolje, ima tendence da bude uređena prema Marksovu receptu, ipak životari kao siromašni prodavači novina u predgrađu, jadno i proleterski, i ako bi zanešenjaštvo moralo biti veliki razlog napretku marksističkog učenja, jer ono opija mase kao alkohol. Sve ono što je stvarno, kad je zanešenjaštvom potpomognuto, pobjeđuje. Ali zanešenjaštvo koje nema svoj izvor u svarnosti umire u delirijumu kao bolesnik. I evropski marksizam umire u delirijumu kao bolesnik i već je napisao samom sebi osmrtnicu. — To je jedan od mnogobrojnih dokaza slabosti — koalicija koju su nedavno sklopili socijalisti i komunisti.

Veoma žalosnog lica moraju da posmatraju taj savez isti oni revolucionarci koji su tako bili izgrađeni u onom času kad su se te dvije frakcije odjelile, kad sada, kao članovi jedne ili druge partije, idu skupa, pod ruku, na zborove. Njihovo duševno stanje mora da nije manje strašnije od posljednje noći osuđenika na smrtnu kaznu, jer uviđaju da su taj savez morali sklopiti zbog bliske smrti one iste ideje za koju su se borili čitavog života, da bi je tako pokušali spasiti. A smrt čovjekov ideje znači isto to liko koliko i njegova smrt. Bez sumnje koliko članovi jedn, toliko članovi druge partije, mnogo su mislili na ono sretno vrijeme kad su se odvojili i kad su sa zanosom pjevali Internacionalu i bili uvjereni u svoju pobjedu i isključivost. Čvrsto su onda bili uvjereni da historija mora ići onako kako je učila njihova ideja, a sada više nema nade u pobjedu, jer je život bio jači od Marksovog učenja i oni to uviđaju. I prema stanju povjerenja koje su, komunisti s jedne a socijalisti s druge strane, imali svaki u svoje tumačenje Marksa, u ono vrijeme kad su se odvojili i danas, možemo zaključiti samo sigurnu smrt marksizma. I kod jednih i kod drugih povjerenje je oslabilo u tolikoj mjeri da su bili primorani na sávez. A u ono doba kad su se odvojili, zato jer su isusovački stajali svaki uz svoju dogmu, oni su se mrzili strahovito. Jedni su druge smatrali za najgore neprijatelje, a danas im mora biti veoma tužno kad zajednički udaraju kaf.nskim stolicama kad demostriraju po asfaltiranim ulicama gradskim. Tu strahovitu mržnju koja ih je djelila pobjedila je kod njih svjest o sopstvenoj slabosti da se odupru novom duhu koji iz dana u dan jača u Evropi uopšte. A to je dokaz da im ideja opada kao voda poslje poplave, u nabujalim rjekama. (Još je jednom istina da se utopljenik i slamke hvata).

Marksova ideja nalazi se danas u onom položaju u kojem se pred ne što manje od sto godina, nalazila ideja Faurierova. Proučimo li evropsko, a specijalno rusko društvo, pedesetih, šezdesetih godina prošloga vjeka, upašće nam u oči da se Faurier mnogo tada diskutovao. A danas svako pokraj njega prolazi sa smješkom, i niti ne dolazi u obzir da bi se moglo pokrenuti pitanje o njegovoj aktuelnosti. Sada je na mjesto Faurierove utopije došla Marksova laž. U budućoj će se generacije, za nekoliko godina čuditi kako je uopšte Marks mogao zanimati one duhove koji vole naučno a ne egzotiku.

(Ideja) *Julije Kozuli*

Štampa i vlasništvo: Odlik. Oraí, Zavod Tisk. E. VITALIANI I SIN — Šibenik Odgov. urednik, Hamilkar Vitaliani